

KØBENHAVNS KOMMUNE, RØDOVRE KOMMUNE, HERLEV KOMMUNE OG GLADSAXE KOMMUNE

ADRESSE COWI A/S
 Parallevej 2
 2800 Kongens Lyngby

PROJEKTER VED KAGSÅEN OG KAGSMOSEN

TLF +45 56 40 00 00
 FAX +45 56 40 99 99
 WWW cowi.dk

AFGRÆNSNING AF MILJØKONSEKVENSVURDERINGEN

INDHOLD

1	Indledning	2
2	Proces for miljøkonsekvensvurdering	3
3	Projektbeskrivelse	5
3.1	Alternativer	8
3.2	Referencescenarium	8
3.3	Kumulative forhold	8
4	Afgrænsning	9
4.1	Geografisk afgrænsning	9
4.2	Planforhold	9
4.3	Gennemgang af miljøemner	9
4.4	Oversigt over miljøpåvirkninger	17
5	Overordnet miljøvurderingsmetode	24
6	Miljøkonsekvensrapportens opbygning	24
6.1	Forventet indholdsfortegnelse	25

PROJEKTNR.

A209599

DOKUMENTNR.

I100037_C04_A5_MI_001_Kagsmosen Afgrænsningsnotat_1_0_220223

VERSION

1.0

UDGIVELSESDATO

23.02.2022

BESKRIVELSE

Afgrænsningsnotat

UDARBEJDET

STHZ

KONTROLLERET

JOKC

GODKENDT

JIJ

1 Indledning

Nærværende notat omhandler afgrænsningen for miljøkonsekvensvurderingen af tre konkrete projekter. Projekterne miljøvurderes som ét samlet projekt. Dette skyldes, at de tre projekter ligger inden for det samme afgrænsede område, at der er sammenfald i tid i forhold til hvornår de udføres, at der er sammenhæng mellem formålene med de tre projekter samt at de hver især medfører miljøpåvirkninger, som påvirker de samme miljøfaktorer.

De tre projekter omfatter de to delkapacitetsprojekter "Kagsmosens skybrudsprojekt" og "Nedre Kagså, Vandløbsudvidelse", samt projektet "terræn- og vandløbsregulering af Kagsåen ved Kagsmosen" også kaldet Hverdagsregnsprojektet.

De to delkapacitetsprojekter er en del af Kapacitetsplan 2018 for Harrestrup Å-systemet som indeholder i alt ca. 45 delprojekter. Ti kommuner¹ i hovedstadsområdet og deres forsyningsselskaber² er gået sammen om kapacitetsprojektet for Harrestrup Å-systemet. Kapacitetsprojektet handler i hovedtræk om, at der gennemføres en kombination af anlægsprojekter, der dels forsinker regnvandet i ådalens grønne områder i den nordvestlige opstrøms del af oplandet, og dels lader det løbe hurtigere ud af åen nedstrøms ved Kalveboderne, således at oversvømmelser omkring Harrestrup Å-systemet reduceres. Kapacitetsplan 2018 blev miljøvurderet og endelig vedtaget i juni 2019.

Projektet "terræn- og vandløbsregulering af Kagsåen ved Kagsmosen" udføres for at forbedre miljøtilstanden i Kagsmosen og er beliggende i det samme område som delkapacitetsprojektet "Kagsmosens skybrudsprojekt".

København, Rødovre og Herlev Kommuner er bygherre for delkapacitetsprojektet "Kagsmosens skybrudsprojekt", HOFOR er bygherre for "Nedre Kagså, Vandløbsudvidelse" mens Novafos er bygherre for "terræn- og vandløbsregulering af Kagsåen ved Kagsmosen"

I afgrænsningsnotatet beskrives og omtales de tre projekter som et samlet projekt.

Bygherrerne ønsker at gennemføre en frivillig miljøkonsekvensvurdering af projekterne, jf. miljøvurderingslovens³ § 19, stk. 4, som et samlet projekt, da de er afhængige af hinanden.

Miljøstyrelsen er myndighed på miljøkonsekvensvurderingen jf. miljøvurderingsbekendtgørelsens § 3, stk. 1, nr. 2.⁴ da projektet er et infrastrukturprojekt, der berører mere end to kommuner (København, Rødovre, Herlev og Gladsaxe kommuner). De fire kommuner har på vegne af deres kommunalbestyrelser jf. miljøvurderingsbekendtgørelsens § 3 stk. 1, nr. 3 anmodet Miljøstyrelsen om

---

¹ Kommunerne: Albertslund, Ballerup, Brøndby, Frederiksberg, Gladsaxe, Glostrup, Herlev, Hvidovre, København og Rødovre

² Frederiksberg Forsyning, Glostrup Forsyning, HOFOR A/S og Novafos

³ Lovbekendtgørelse nr. 1976 af 27. oktober 2021 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

⁴ Jf. Bekendtgørelse nr. 1376 af 21. juni 2021 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter.

hjemkaldelseskompetencen til at varetage opgaven som myndighed, således at myndighedsrollen for projektet varetages af de fire kommuner kollektivt.

Hjemkaldelsen af kompetencen til at varetage opgaven er besluttet politisk i de fire kommuner, da det er fundet formålstjenesteligt på baggrund af følgende: at projekterne er en del af et foregående kommunalt samarbejde mellem kommunerne, at projekterne vil afkaste behov for en række tilladelser, hvor kommunerne hver især eller i fællesskab skal udstede tilladelser og dispensationer, at lokal forankring af myndigheden ses som en fordel i samarbejdet med relevante interessenter og offentligheden.

2 Proces for miljøkonsekvensvurdering

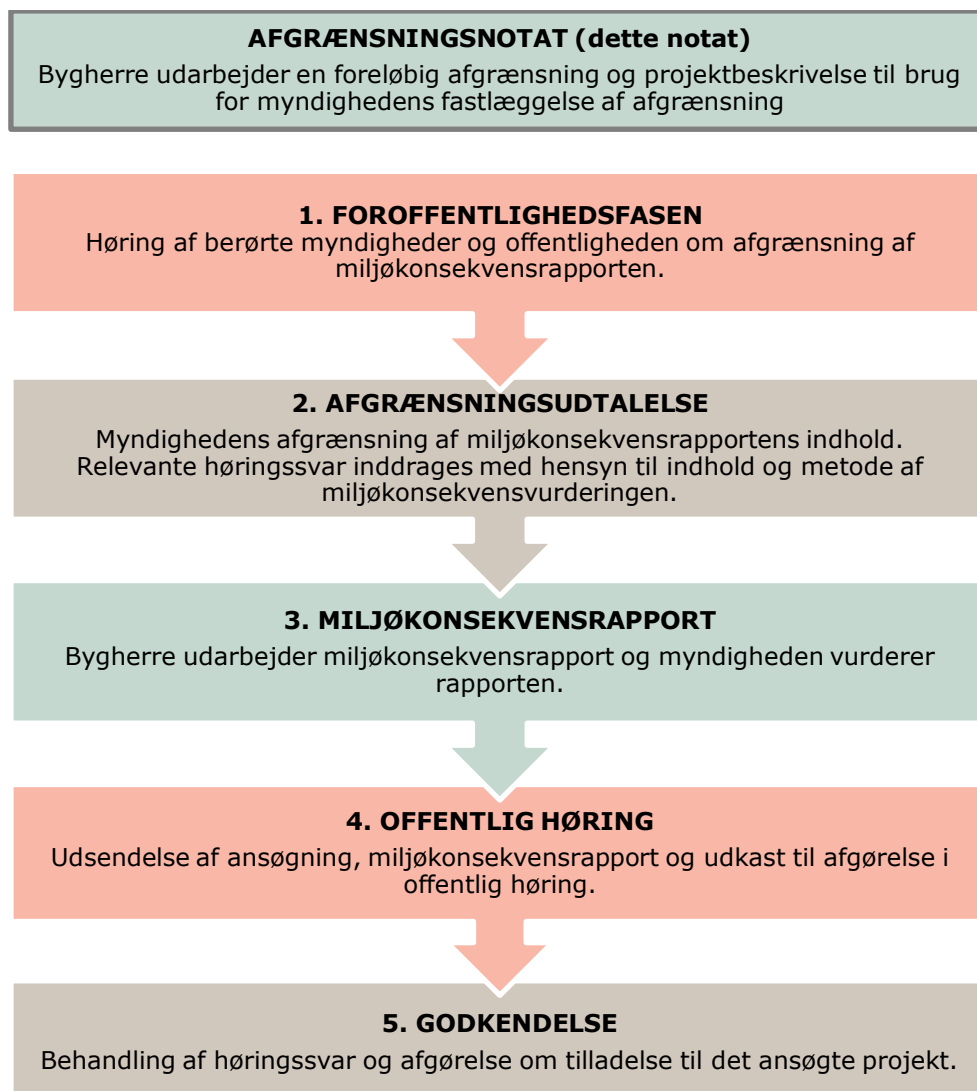
Der skal for de tre projekter gennemføres miljøkonsekvensvurdering efter § 15, stk. 1, nr. 3 i miljøvurderingsloven.

Bygherre udarbejder miljøkonsekvensrapporten. Den efterfølgende tilladelse iht. miljøvurderingslovens § 25 udarbejdes af myndigheden, dvs. de fire kommuner kollektivt.

Forud for udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten afgiver de fire kommuner en samlet udtalelse om afgrænsning af miljøkonsekvensrapportens indhold og omfang. Dette afgrænsningsnotat er bygherres oplæg til myndighedens afgrænsningsudtalelse (se Figur 1) Figur 3. Derudover beskrives forventede metoder til at undersøge og vurdere projektets miljømæssige konsekvenser.

Miljøvurderingslovens § 20 og bilag 7 indeholder en beskrivelse af det generelle indhold, som skal fremgå af miljøkonsekvensrapporten. En afgrænsning er en tidlig yderligere fastlæggelse af projektområdet og hvilket fokus den skal have i forhold til de enkelte miljøemner. Afgrænsningen foretages på baggrund af en vurdering af, hvorvidt det formodes, at projektet kan medføre en påvirkning på en eller flere miljøfaktorer. Afgrænsningen er derfor en vigtig forudsætning for at kunne igangsætte en god miljøvurderingsproces.

Miljøvurderingsprocessen er illustreret i følgende oversigt:

Figur 1 Grafisk oversigt over faserne i miljøvurderingsprocessen med markering af, om det er miljømyndigheden eller bygherre, der er ansvarlig.

- Myndighed: København, Rødovre, Herlev og Gladsaxe kommuner
- Bygherre: Københavns, Rødovre og Herlev kommuner, HOFOR og Novafos
- Høringsperiode
- Aktuel fase i miljøvurderingsprocessen

3 Projektbeskrivelse

Ti kommuner i hovedstadsområdet og deres forsyningselskaber er gået sammen om kapacitetsprojektet for Harrestrup Å-systemet. Samarbejdet handler om i fællesskab at indrette Harrestrup Å og de grønne områder omkring åen, så regnvand ved skybrud kan rummes der, i stedet for at oversvømme huse og infrastruktur.

Den fælles sikring sker i hovedtræk ved, at der gennemføres en kombination af anlægsprojekter, der dels forsinker regnvandet i ådalens grønne områder i den nordvestlige opstrøms del af oplandet, og dels lader det løbe hurtigere ud af åen nedstrøms ved Kalveboderne. Harrestrup Å-systemet består af hovedvandløbet Damhusåen og Harrestrup Å samt sidetilløbene Kags Å, Sømose Å, Rogrøften, Bymoserenden og Grøndalsåen. Vandløbssystemet og de ti kommuner som indgår i Kapacitetsplan 2018 fremgår af Figur 2.

Figur 2 Harrestrup Å-systemet som indgår i Kapacitetsplan 2018 med de ti kommuner angivet. Den røde firkant viser kortudsnittet, som er vist i Figur 3.

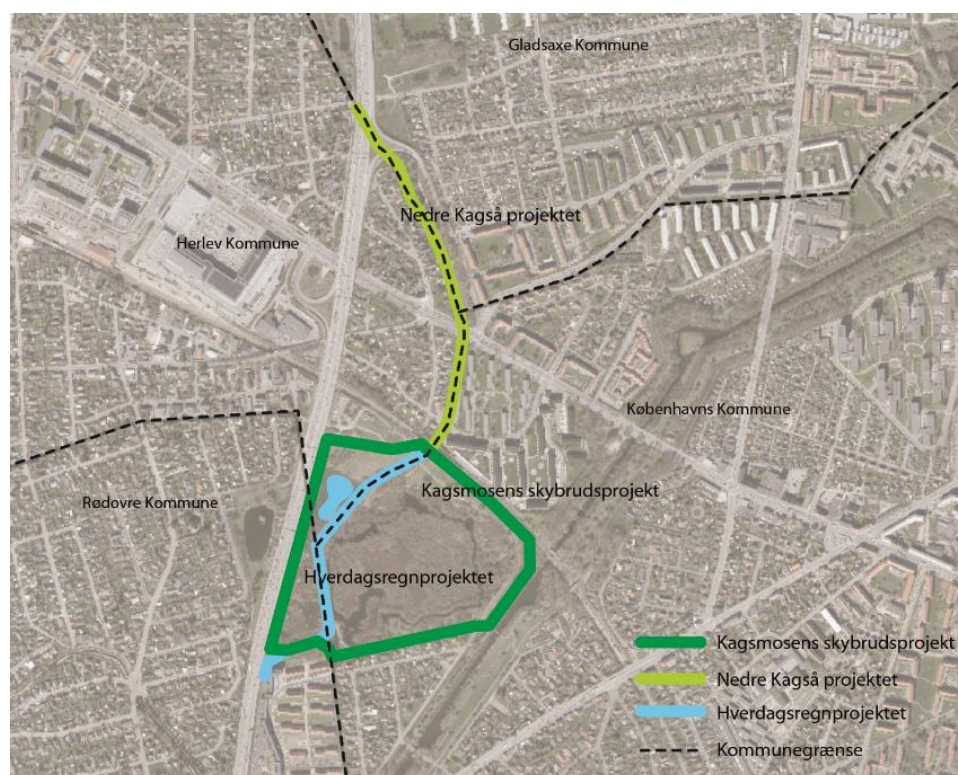
Kapacitetsprojektet omfatter flere delprojekter, hvoraf nærværende notat omhandler afgrænsningen for miljøkonsekvensvurderingen af delkapacitetsprojekterne Kagsmosens skybrudsprojekt, Nedre Kagså, vandløbsudvidelse samt hverdagsregnsprojektet.

Kagsmosens skybrudsprojekt forudsætter, at Nedre Kagså vandløbsudvidelse og Hverdagsregnsprojektet gennemføres. Projektet er et nøgleprojekt i kapacitets-

planen, da det tilbageholder store mængder skybrudsvand, hvorved forholdene forbedres både opstrøms og nedstrøms. Situationen forbedres opstrøms, da projektet sammen med opstrøms liggende projekter sikrer, at vandet kan ledes til Kagsmosen. Nedstrøms forbedres forholdene, da afstrømningen fra Kagsmosen bliver mindre i fremtiden under skybrud.

Nedre Kagså-projektet sikrer kapaciteten i vandløbssystemet, så vandet kan strømme til Kagsmosen uden at skabe oversvømmelser undervejs.

Hverdagsregnsprojektet sikrer, at der i fremtiden ikke sker hyppige overløb af opspædet spildevand til Kagsmosen.

Figur 3 Oversigt over projekterne Kagsmosens skybrudsprojekt (mørk grøn), Nedre Kagså, vandløbsudvidelse (lys grøn) og terræn- og vandløbsregulering af Kagsåen ved Kagsmosen (lys blå).

Projekterne er beliggende i fire kommuner, henholdsvis København, Rødovre, Herlev og Gladsaxe.

Delkapacitetsprojekt "Kagsmosens skybrudsprojekt"

Inden for projektområdet (mørkegrøn afgrænsning på Figur 3) skal der indarbejdes anlæg til styring og opmagasinering af op til 320.000 m³ skybrudsvand, som et delprojekt af kapacitetsprojektet for Harrestrup Å-systemet. Projektet skal anvendes i tilfælde af ekstreme skybrudshændelser. Den fulde udnyttelse af projektet giver en sikring svarende til en 100 års-hændelse i år 2120.

Projektet omfatter etablering af terrænhævninger med digefunktion til beskyttelse mod skadevoldende oversvømmelser af huse og veje og magasinering af skybrudsvand.

Ved ekstreme skybrudshændelser vil Kagsåen, når den løber gennem Kagsmosen, gå over sine bredder og vandet brede sig ud i projektområdet og oversvømme de lavest liggende arealer. Alt efter hvor kraftigt skybruddet der forekommer, vil vandstanden i projektområdet variere, men terrænhævningerne i projektområdets kant sikrer, at oversvømmelserne sker inden for projektområdet.

Delkapacitetsprojekt "Nedre Kagså, vandløbsudvidelse"

Nedre Kagså er et andet delprojekt af kapacitetsprojektet (se lysegrøn markering på figur 3). Delprojektet omfatter den nedre del af Kagså på strækningen mellem udløbet fra M3 ved Pilebro til indløbet til Kagsmosen.

Formålet med projektet er at udvide strømningskapaciteten og til dels magasin-kapacitet ved Kagså under skybrud (ekstremregn) for at sikre mod skadevoldende oversvømmelser op til en 100-årshændelse om minimum 30 år og styre den hydrauliske belastning af Harrestrup å – også under skybrud.

Projektet inkluderer:

- En vandløbsudvidelse på strækningen mellem M3 og Herlev Hovedgade suppleret med et oversvømmelsesareal øst for åen (uden regulering), da der er behov for et opstuvningsvolumen for at reducere udvidelsesbehovet for underføringen ved Herlev Hovedgade og dermed reducere behov for indgreb i vejen samt på eksisterende ledninger og bygværker ved underføringen.
- Udvidelse af vandløb og underføringer på strækningen fra Herlev Hovedgade til Kagsstien (dog ikke under jernbanen), så den fornødne transportkapacitet ved max vandspejlskote under skybrud er til stede.

Projektets formål er således at optimere udnyttelsen af skybrudsprojekterne i Kagsåparken og Kagsmosen, således at vandet kan ledes til de arealer, der planlægges til skybrudsvand, uden at skabe oversvømmelser undervejs.

Projektet "Terræn- og vandløbsregulering af Kagsåen ved Kagsmosen" (hverdagsregnprojektet).

"Terræn- og vandløbsregulering af Kagsåen ved Kagsmosen" er et tredje projekt (se lyseblå markering på figur 3). Formålet med reguleringsprojektet er at sikre, at der ikke sker oversvømmelse af Kagsmosen i København og Rødovre fra Kagsåen oftere end hvert 5. år, således at de biologiske værdier i mosens og dens vådområder forbedres. Samtidig ønsker kommunerne at forbedre de rekreative muligheder og sikre offentlighedens adgang i området ved at undgå unødige oversvømmelser af stisystemerne.

For at kunne opnå hurtig, positiv effekt på tilstanden af Kagsmosen, er reguleringsprojektet opdelt i tre etaper.

1. Ved første etape ændres vandløbets strømningsmønster ved at etablere en overfaldskant mod Kagssøen, således at åen oversvømmer søen fremfor mosens.

2. I anden etape udvides vandløbets kapacitet ved at regulere terrænet langs vandløbet og samtidig parallelforskyde en del af vandløbstracéet. Dette sikrer vandføringsevnen, idet brinksikringen udbedres på en kort strækning.

3. Ved tredje og sidste etape justeres Kagsåens vandføring ved at hæve overfaldskanten lidt, hvilket vil forbedre vandkvaliteten i Kagssøen. Det forventes, at Kagsmosen indenfor en relativt kort tidshorisont kan opnå god økologisk tilstand efter projektets afslutning. Reguleringsprojektet omfatter anlæg som påvirker vandløbsprofil og vandføring i Kagsåen, og en række private grøfter

3.1 Alternativer

Det endelige projekt videreudvikles og detaljeres sideløbende med miljøvurderingsprocessen. Der forventes ikke at blive miljøvurderet alternativer til projektet.

3.2 Referencescenarium

Referencescenariet benyttes som sammenligningsgrundlag i miljøkonsekvensrapporten, for at vurdere, hvilke påvirkninger projektet medfører.

Referencescenariet tager udgangspunkt i den aktuelle miljøstatus for et projektområde – de eksisterende forhold. Dertil gennemføres en beskrivelse af den sandsynlige udvikling for området, hvis projektet ikke etableres.

Det vil sige, at vurderingen af miljøpåvirkningen af etablering af Kagsmosen skybrudsprojekt, Nedre Kagså, vandløbsudvidelse og terræn- og vandløbsregulering af Kagsåen er en vurdering af forskellen mellem den situation, hvor projekterne er ibrugtaget forventeligt i 2024 i og den situation, hvor de nuværende forhold er fremskrevet til 2024. For nogle forhold kan en fremskrivning ikke finde sted, da den fremtidige udvikling ikke kan estimeres, det gælder eksempelvis naturforhold. Hvor forholdene ikke kan fremskrives, tages udgangspunkt i den nuværende tilstand.

Hvis de nuværende forhold inden for projektområdet fastholdes vil der i fremtiden ske flere oversvømmelser langs Harrestrup Å-systemet og Kagsmosen vil fortsat blive belastet med overløb ved hverdagsregnhændelser. I forbindelse med store regnskyl opstår der problemer med oversvømmelser langs Harrestrup Å-systemet og i oplandskommunerne, som leder regnvand til åen. Prognoser viser, at klimaændringer i fremtiden vil give endnu voldsommere regnskyl og dermed forøge de nuværende problemer med oversvømmelser. Oversvømmelser med regnvand har stor skadevirkning, når vandet trænger ind i husene og ødelægger bygninger og inventar, og samtidig kan trafikken blive forstyrret, kulturarv kan blive ødelagt og der kan komme skader på natur og miljø.

3.3 Kumulative forhold

Hvis flere projekter foregår i samme område på samme tid, vurderes deres samlede effekt på miljøet som den kumulative effekt. Den samlede effekt af flere projekters påvirkninger kan være væsentlig, selvom påvirkningen fra det enkelte projekt isoleret set ikke er det. Som beskrevet i indledningen vurderes de tre

projekter, som er omtalt i denne afgrænsning, som ét samlet projekt og deres indbyrdes kumulative forhold medtages som en del af det samlede projekts påvirkninger.

De øvrige projekter i Kapacitetsplan 2018 som skal gennemføres i Harrestrup Å-systemet gennemføres geografisk i et andet område end nærværende projekt samt før eller senere ift. nærværende projekt, der er dermed ingen kumulative effekter fra disse effekter.

Der er ikke kendskab til yderligere projekter, der kan medføre kumulative virkninger.

4 Afgrænsning

I afgrænsningen fastlægges, hvilke undersøgelser og vurderinger der skal gennemføres for samlet at kunne vurdere projektets miljømæssige konsekvenser, samt hvilke metoder, der anvendes til undersøgelserne og vurderingerne. Desuden beskrives videns- og datagrundlaget, som forventes anvendt i miljøkonsekvensvurderingen. Endelig vurderes det indledningsvist, hvilket geografisk område undersøgelserne og vurderingerne skal dække.

4.1 Geografisk afgrænsning

Den geografiske afgrænsning er som udgangspunkt afgrænset til projektområdet (se figur 2). Der kan dog være miljøemner, hvor der er en påvirkning uden for projektområdet, eksempelvis vandkvalitet nedstrøms projektområdet og trafik uden for projektområdet.

4.2 Planforhold

Gældende kommuneplanrammer, lokalplaner og øvrige planer inden for projektområdet vil blive gennemgået med henblik på at undersøge, om planerne udlægger arealerne til en anvendelse, som er i konflikt med projektet.

Øvrige relevante kommunale og nationale planforhold vil blive inddraget i nødvendigt omfang.

4.3 Gennemgang af miljøemner

Herunder gennemgås de enkelte miljøemner jf. miljøvurderingslovens § 20 stk. 4, nr. 1, 2, 3 og 4 for både anlægs- og driftsfasen, og det vurderes, om det er relevant at medtage dem i miljøkonsekvensvurderingen. Afgrænsningen af de enkelte miljøemner er opsummeret i tabel 2.

4.3.1 Befolkningen og menneskers sundhed

Rekreative forhold

Anlægsfase

Projektområdet anvendes i dag til rekreative formål. Under anlægsfasen vil den rekreative anvendelse af området være begrænset i de områder, hvor der skal etableres terrænhævninger med digefunktion, foretages vandløbsregulering mv.

Driftsfase

Under driftsfasen vil en del af projektområdet ved ekstreme skybrudshændelser blive oversvømmet, da formålet med projektet blandt andet er at benytte Kagsmosen til opmagasinering af skybrudsvand, og den rekreative anvendelse af området vil i disse perioder være begrænset.

Konklusion

De rekreative forhold under anlægs- og driftsfasen vil indgå i miljøkonsekvensvurderingen. Der redegøres for den eksisterende rekreative anvendelse af området, og der laves en kvalitativ vurdering af påvirkningen.

Trafik

Anlægsfasen

Der vil være trafik med entreprenørmaskiner under anlægsfasen til og fra projektområdet samt inden for projektområdet.

Driftsfasen

Projektet vil ikke generere trafik i området.

Konklusion

Trafik under anlægsfasen vil indgå i miljøkonsekvensvurderingen. Trafikpåvirkningerne vil blive beskrevet kvantitativt ift. den forventede mængde af anlægstrafik.

Støj og vibrationer

Anlægsfasen

Under anlægsfasen kan der forekomme støj fra entreprenørmaskiner samt i forbindelse med ombygning af vandløbsunderføringer. Der etableres muligvis en spuns for at sikre en eksisterende bygning ved Kagså. Etablering af spuns vil medføre støj.

Driftsfasen

Projektet vil ikke generere støj eller vibrationer i driftsfasen.

Konklusion

Støj fra entreprenørmaskiner samt støj fra ombygning af vandløbsunderføringer i anlægsfasen vil indgå i miljøkonsekvensvurderingen samt støj fra eventuel etablering af spuns. Der foretages en kvalitativ vurdering på baggrund af omfang, type og varighed af anlægsaktiviteter. .

Støv

Anlægsfase

Under anlægsfasen kan der forekomme støvpåvirkning i forbindelse med arbejde med entreprenørmaskiner ifm. jordarbejde og nedbrydningsarbejder. Det kan ikke udelukkes at disse arbejder kan medføre væsentlige støvgener for nærliggende beboelser. Omfanget af støvpåvirkningen vil blive vurderet og beskrevet i miljøkonsekvensrapporten.

Driftsfasen

Projektet vil ikke generere støv under driftsfasen.

Konklusion

Støv i anlægsfasen indgår i miljøkonsekvensvurderingen. Der laves en beskrivelse af de støvgivende anlægsarbejder og en kvalitativ vurdering af støvpåvirkningen fra disse.

Vind

Anlægs- og driftsfasen

Projektet omfatter ikke høj bebyggelse og vil derfor ikke have en påvirkning på vindforhold.

Konklusion

Vind indgår ikke i miljøkonsekvensvurderingen.

Lys

Anlægsfasen

I anlægsfasen vil der være belysning på entreprenørmaskiner, ved skurvogne og på anstillingspladser. Projektet foregår i bynært område med mange lyskilder. Projektområdet og dets nærområde er ikke følsomt overfor lys. Ligeledes vil stationært lys blive fokuseret, således at det ikke skaber gener for omgivelserne. Lys i de mørke timer kan forstyrre flagermus og en væsentlig påvirkning på flagermus kan ikke umiddelbart afvises. Omfanget af lys i anlægsfasen og eventuel påvirkning på flagermus vil blive vurderet.

Driftsfasen

Projektet vil ikke medføre ændringer i den nuværende belysning i området.

Konklusion

Lys i anlægsfasen indgår i miljøkonsekvensvurderingen, men beskrives alene i naturafsnittet ift. påvirkning på flagermus.

4.3.2 Biologisk mangfoldighed

Natur

Kagså som forløber gennem hele projektområdet er beskyttet efter § 3 i naturbeskyttelsesloven fra Herlev Hovedgade og syd på. Syd for jernbanen ligger et større sammenhængende naturområde som Kagsåen løber igennem. Naturområdet består af Kagsøen og Kagsmosen. Sidstnævnte udgøres af vand- og mo-seflader. Kagsmosen er fredet efter naturbeskyttelseslovens § 33. Fredningen har bl.a. til formål at bevare og forbedre de biologiske værdier på fæstningsanlægget Vestvolden.

Der er flagermusegnede træer og mindre partier af skov øst for Kagså er udpeget som fredskov jf. skovlovens § 3.

Der er registreret spidssnudet frø i et enkelt vandhul og der er registreret flere arter af flagermus.

Anlægsfase

Under anlægsfasen vil der være behov for at lave ændringer i projektområdet, herunder terrænændringer og fældning af et lille antal træer. Der skal ske en udvidelse af Kagsåen og etableres et bygværk i åen samt ændres ved eksisterende bygværker.

Driftsfase

Under driftsfasen vil projektområdet i tilfælde af ekstreme skybrud blive oversvømmet, hvilket kan påvirke naturområdet. Kagsøen vil hyppigst blive oversvømmet, mens Kagsmosen først oversvømmes ved de mere sjældne skybrud..

Oversvømmelse af naturområder kan påvirke § 3-beskyttede naturtyper, biologiske værdier og eventuelle bilag IV-arter i området.

Konklusion

Påvirkningen på § 3-beskyttet natur, fredede biologiske værdier, fredskov og bilag IV-arter under anlægs- og driftsfasen vil indgå i miljøkonsekvensvurderingen. Vurderingen foretages med udgangspunkt i en naturkortlægning, som er gennemført for området.

Natura 2000

Anlægs- og driftsfase

Nærmeste Natura 2000-område er nr. 139 "Øvre Mølledal, Furesø og Frederiksdal Skov", som er beliggende ca. 5,4 km nordvest for projektområdet, der er dog ingen hydraulisk forbindelse mellem dette område og projektområdet og afstanden er stor, således er Natura 2000 området nr. 139 ikke sårbart overfor de påvirkninger, som projektet kan medføre.

Natura 2000-område nr. 143 "Vestamager og havet syd herfor" ligger umiddelbart ved udløbet af Harrestrup Å, hvorfor en påvirkning på Natura 2000-området ikke kan udelukkes.

Konklusion

En Natura 2000 væsentlighedsvurdering vil blive foretaget for Natura 2000-område nr. 143 "Vestamager og havet syd herfor". Om nødvendigt foretages en Natura 2000-konsekvensvurdering.

4.3.3 Jord

Jordarealer

Anlægs- og driftsfase

Projektet kræver ikke, at der inddrages ubebyggede/ubefæstede arealer, som anvendes til landbrugsland. Der sker ligeledes ikke fældning af skove.

Konklusion

Jordarealer indgår ikke i miljøkonsekvensvurderingen.

Jordbund/jordforurening

Anlægsfase

Inden for projektområdet er der registreret områdeklassificeret jord og

jordforurening på vidensniveau 2. Under anlægsfasen vil der være behov for håndtering af jord.

Driftsfase

I driftsfasen vil der ikke forekomme yderligere jordhåndtering eller risiko for jordforurening. En mobilisering af forureningen kan ikke udelukkes i forbindelse med opmagasinering af skybrudsvand.

Konklusion

Håndteringen af forurenede jord under anlægsfasen indgår i miljøkonsekvensvurderingen. Der laves en beskrivelse af kendte forureninger og en vurdering af den forventede håndtering af jord. Ligeledes beskrives risikoen for mobilisering af forureningen i forbindelse med opmagasinering af skybrudsvand.

4.3.4 Vand

Området ved Kagsmosen er omfattet af indsatsområde indenfor nitratfølsomme indvindingsområder. Dele af projektet ligger indenfor indvindingsopland til alment vandværk (HOFORS kildeplads XIII), og indenfor BNBO (boringsnært beskyttelsesområde).

Grundvand

Anlægsfase

I forbindelse med anlæg af bygværker kan der være behov for midlertidig tørholdelse i mindre omfang. Det kan ikke udelukkes at grundvandssænkninger kan mobilisere forureninger.

Driftsfase

I oversvømmelsessituationer kan det ikke udelukkes at overfladevand kan nedrive og påvirke grundvandet.

Konklusion

Påvirkning på grundvand vil indgå for anlægs- og driftsfasen i miljøkonsekvensvurderingen.

Overfladevand

Anlægsfase

I anlægsfasen vil der ske anlægsarbejder som kan medføre midlertidige påvirkninger af overfladevand når eksisterende bygværker ombygges, vandløbet udvides, ved etablering af bygværk i vandløbet mv. Påvirkningerne kan medføre øget sedimentering og muligvis midlertidige hydrauliske ændringer.

Driftsfase

Udvidelse af vandløbet og etablering af terrænhævninger med digefunktion vil medføre hydrauliske ændringer i vandløbet, da udvidelse af vandløbet betyder, at en større mængde vand kan flyde igennem.

Under driftsfasen vil projektområdet ligeledes i tilfælde af ekstreme skybrud blive oversvømmet, hvilket kan påvirke overfladevand i naturområdet. Ligeledes vil overfladevand nedstrøms projektet blive påvirket som følge af den ændrede vandhåndtering.

Konklusion

Vurdering af påvirkningen på overfladevand under anlægs- og driftsfase indgår i miljøkonsekvensvurderingen. Påvirkningen af vandforekomsternes aktuelle tilstand beskrives og vurderes delvist kvalitativt og kvantitativt.

4.3.5 Luft og klima

Anlægs- og driftsfase

Der vil i mindre omfang blive benyttet anlægsmaskiner som kan påvirke luftkvaliteten helt lokalt nær anlægsmaskinerne, men projektet medfører ikke luftforurening i større omfang eller væsentlige klimatiske påvirkninger.

Skybrudsvandet som opmagasineres efter skybrud er primært regnvand og koncentrationen af spildevand vil være så lille, at det ikke vil medføre lugtgener.

Konklusion

Luft og klima indgår ikke i miljøkonsekvensvurderingen.

4.3.6 Materielle goder

Anlægsfase

Enkelte andre bygninger end beboelsesbygninger skal fjernes. Projektet vil ikke i væsentlig grad medføre påvirkninger på de materielle goder under anlægsfasen.

Driftsfase

Projektets formål er blandt andet skybrudssikring, hvilket skal bidrage til beskyttelsen af boliger, infrastruktur og andre materielle værdier.

Konklusion

Den forventede positive effekt på tab af materielle goder under driftsfasen vil indgå i miljøkonsekvensvurderingen. Der foretages en kvalitativ vurdering på baggrund af en beskrivelse af de eksisterende værdier og fremtidige oversvømmelsesscenarier.

4.3.7 Kulturarv

Arkæologisk, kulturhistoriske elementer/kulturmiljøer, arkitektoniske forhold

Projektområdet er omfattet af en fredning af Vestvolden, som er en del af Københavns befæstning og blev opført i perioden 1888-1892. Fredningen har til formål at beskytte fæstningsanlægget som historisk monument og sikre oprettholdelse og forbedret oplevelse af de kulturhistoriske værdier.

Projektområdet ligger inden for fortidsmindebeskyttelseslinjen omkring fortidsmindet Vestvolden

Der findes ingen bevaringsværdige eller fredede bygninger inden for projektområdet eller andre arkitektoniske elementer.

Københavns Bymuseum har i en arkivalisk kontrol givet udtryk for, at Kagsmosen kan være interessant i forhold til fund af kulturhistoriske spor.

Anlægs- og driftsfase

Der vil ske anlægsarbejder og permanente ændringer inden for det fredede areal og inden for fortidsmindebeskyttelseslinjen omkring Vestvolden.

Ingen bevaringsværdige eller fredede bygninger vil blive påvirket af projektet.

Konklusion

Vurdering af påvirkningen på det fredede fæstningsanlæg og fortidsmindet Vestvolden under anlægs- og driftsfasen indgår i miljøkonsekvensvurderingen. Vurderingen foretages kvalitativt. Resultatet af den arkivalske kontrol vil blive beskrevet i miljøkonsekvensvurderingen.

4.3.8 Landskab og visuelle forhold

Visuelle forhold

Anlægsfase

Anlægsarbejdet kan have visuelle gener for de boliger, som er beliggende syd for Kagsmosen og langs med Kagsåen, dog kun i kortere perioder i anlægsfasen.

Driftsfase

Projektet indebærer etablering af terrænhævninger med digefunktion, hvor terrænet udvalgte steder hæves, så der opnås en skybrudssikring i kote 11,0, samt fældning af træer, hvilket kan have en visuel påvirkning på omgivelserne.

Konklusion

Visuelle påvirkninger i anlægsfasen indgår ikke i miljøkonsekvensvurderingen. Visuelle påvirkninger i driftsfasen indgår i miljøkonsekvensvurderingen. Vurdering af påvirkningen under driftsfasen foretages ud fra visualiseringer af terrænhævninger med digefunktion.

Landskab

Anlægsfase

Der vil ikke være aktiviteter under anlægsfasen, som kan have en landskabelig påvirkning.

Driftsfase

Etablering af terrænhævninger med digefunktion, hvor terrænet udvalgte steder hæves, så der opnås en skybrudssikring i kote 11,0 kan have en landskabelig påvirkning. Ligeledes kan udvidelse af vandløbet Kagsåenhaven have en landskabelig påvirkning på området.

Konklusion

Den landskabelige påvirkning som følge af etablering af terrænhævninger med digefunktion og udvidelse af vandløb indgår i miljøkonsekvensvurderingen. Der foretages en kvalitativ vurdering ud fra kommuneplaner mv. og visualiseringer.

Skygger

Anlægsfase

Der vil ikke være påvirkning på skyggeforhold under anlægsfasen.

Driftsfase

Terrænhævninger med digefunktion med en højde i op til kote 11,0 meter kan medføre skyggegener for bagvedliggende naturområder.

Konklusion

Eventuel skyggepåvirkning på beskyttede naturområder vil indgå i miljøkonsekvensvurderingens naturafsnit. Vurderes kvantitativt på baggrund af skyggediagrammer.

4.3.9 Projektets sårbarhed

Risiko for større natur- eller menneskeskabte ulykker eller katastrofer

Anlægs- og driftsfase

Projektet medfører ikke risiko for større natur- eller menneskeskabte ulykker eller katastrofer. Projektet kan medvirke til at forebygge eventuelle fremtidige ulykker som følge af oversvømmelse.

Der etableres foranstaltninger der varsler om kommende mulig oversvømmelse af arealerne, således at personer ikke tager ophold i området. Disse foranstaltninger vil blive beskrevet i projektbeskrivelsen.

Konklusion

Påvirkningen på risikoen for natur- og menneskeskabte ulykker indgår ikke i miljøkonsekvensvurderingen, men varslingsforanstaltninger beskrives i projektbeskrivelsen.

Sårbarhed over for påvirkninger som følge af klimaændringer/skybrud

Anlægs- og driftsfase

Projektet vil medvirke til at reducere påvirkninger som følge af klimaændringer/skybrud og projektet er dermed ikke sårbart overfor påvirkninger som følge af klimaændringer/skybrud.

Konklusion

Påvirkning på sårbarheden over for påvirkninger som følge af klimaændringer/skybrud vil ikke indgå i miljøkonsekvensvurderingen.

4.3.10 Ressourceeffektivitet

Anlægs- og driftsfase

Projektet medfører forbrug af råstoffer i mindre omfang til etablering af terrænhævninger med digefunktion og bygværker.

Konklusion

Ressourcebehovet vil blive beskrevet i projektbeskrivelsen.

4.4 Oversigt over miljøpåvirkninger

Det er vurderet for hvert enkelt miljøemne, om projektet ikke vil have en påvirkning, eller om det forventes, at der er en miljøpåvirkning.

Derudover kan der være miljøemner, hvor vidensniveauet om enten projektet eller omgivelserne, på nuværende stadie i processen, ikke er tilstrækkeligt til at vurdere, om der vil være en påvirkning. Disse emner markeres med, at det ikke er muligt at vurdere på forhånd, om der vil være en påvirkning.

De miljøemner, hvor det er vurderet, at der ikke vil være en påvirkning, eller en helt ubetydelig påvirkning, vil ikke blive vurderet nærmere i miljøkonsekvensrapporten.

De miljøemner, hvor det er vurderet, at der vil være en påvirkning og de miljøemner, hvor det ikke på forhånd er muligt at vurdere, om der vil være en påvirkning, vil blive vurderet i miljøkonsekvensrapporten.

Tabel 2 er en opsummering af afsnit 4.3. Den indeholder en oversigt over alle miljøemner og angiver om emnet forventes vurderet i miljøkonsekvensrapporten.

Tabel 1 Oversigt over miljøemner som vil indgå i miljøkonsekvensvurderingen, deres potentielle påvirkning af miljøet og undersøgelsesmetode.

Miljøemne	Vurderes ikke yderligere	Vurderes i miljøkonsekvensrapport	Beskrivelse af forventet påvirkning	Beskrivelse af forventet metode
	Ingen eller ubetydelig påvirkning	Påvirkning kan ikke udelukkes		
Befolkningen og menneskers sundhed		X		
Rekreative forhold		> Anlæg/ drift	> Projektområdet anvendes i dag rekreativt. Under anlægsfasen vil den rekreative anvendelse af området være begrænset i de områder, hvor der skal etableres terrænhævninger med digefunktion. Under driftsfasen vil projektområdet lejlighedsvist være oversvømmet og rekreativ anvendelse vil i disse perioder være begrænset.	Der redegøres for eksisterende rekreative interesser, og der foretages en kvalitativ vurdering af påvirkningen.
Trafik		> Anlæg	> Der vil være trafik med entreprenørmaskiner under anlægsfasen til og fra projektområdet samt inden for projektområdet.	Trafikpåvirkningerne vil blive beskrevet kvantitativt ift. den forventede mængde af anlægstrafik.
Støj		> Anlæg	> Under anlægsfasen kan der forekomme støj fra kørsel med entreprenørmaskiner samt i forbindelse med ombygning af vandløbsunderføringer.	Der foretages en kvalitativ vurdering på baggrund af omfang, type og varighed af anlægsaktiviteter. Der forventes ikke at skulle etableres spuns eller

				pæleramning, og det vurderes derfor ikke, at der er behov for støjberegninger.
Vibrationer	X			
Støv		> Anlæg	> Under anlægsfasen kan der forekomme støvpåvirkning i forbindelse med arbejde med entreprenørmaskiner ifm. jordarbejde og nedbrydningsarbejder. Det kan ikke udelukkes at disse arbejder kan medføre væsentlige støvgener for nærliggende beboelser	Omfanget af støvpåvirkningen vil blive vurderet og beskrevet i miljøkonsekvensrapporten.
Vind	X			
Lys		> Anlæg	Lys i de mørke timer kan forstyrre flagermus og en væsentlig påvirkning på flagermus kan ikke umiddelbart afvises.	Omfanget af lys i anlægsfasen og eventuel påvirkning på flagermus vil blive vurderet kvalitativt.
Biologisk mangfoldighed		X		
Natur		> Anlæg/ drift	<p>> Under anlægsfasen vil der være behov for at lave ændringer i projektområdet, herunder terrænændringer og fældning af træer.</p> <p>Det meste af naturen inden for projektområdet er kortlagt som § 3 jf. naturbeskyttelsesloven, herunder moser, søer og vandløb.</p> <p>Kagsmosen er fredet efter naturbeskyttelseslovens § 33. Fredningen har bl.a. til formål at beskytte fæstningsanlægget Vestvolden, herunder at bevare og forbedre de biologiske værdier.</p>	Der foretages en kvalitativ vurdering af påvirkningen på baggrund af en gennemført naturkortlægning.

			<p>Der findes to områder, der er udpeget som fredskov jf. skovlovens § 3.</p> <p>Der findes bilag IV-arter inden for projektområdet.</p> <p>> Under driftsfasen vil projektområdet i perioder blive oversvømmet, hvilket kan påvirke naturområdet. Oversvømmelser vil ske iht. et "fyldningshierarki", der gør, at vandet ledes til bestemte steder i Kagsmosen i en given rækkefølge. Nogle områder vil dermed blive oversvømmet oftere end andre.</p>	
Natura 2000		> Anlæg/drift	<p>> Nærmeste Natura 2000-område er beliggende ca. 5,4 km nordvest for projektområdet. Der er dog ingen hydraulisk forbindelse mellem dette område og projektområdet og afstanden er stor, således er Natura 2000 området nr. 139 ikke sårbart overfor de påvirkninger, som projektet kan medføre.</p> <p>Natura 2000-område nr. 143 "<i>Vestmager og havet syd herfor</i>" ligger umiddelbart ved udløbet af Harrestrup Å, hvorfor en påvirkning på Natura 2000-området ikke kan udelukkes.</p>	Der gennemføres en Natura 2000-væsentlighedsvurdering for Natura 2000-område nr. 143. Om nødvendigt foretages efterfølgende en Natura 2000-konsekvensvurdering.
Jordarealer og jordbund		X		
Jordarealer	X			
Jordbund/jordforurening		> Anlæg	<p>> Projektområdet ligger i et område, som er registreret som områdeklassificeret. En del af området er desuden registreret som jordforurennet på vidensniveau 2.</p> <p>En mobilisering af forureningen kan ikke udelukkes i forbindelse med opmagasinering af skybrudsvand.</p>	Der laves en beskrivelse og vurdering af kendte forureninger og den forventede håndtering af jord. Ligeledes beskrives risikoen for mobilisering af forureningen i forbindelse med opmagasinering af skybrudsvand.

Vand		X		
Grundvand		> Anlæg/drift	Det kan ikke udelukkes at midlertidige grundvands-sænkningerne kan mobilisere forureninger. I oversvømmelsessituationer kan det ikke udelukkes at overfladevand kan nedsive og påvirke grundvandet.	Påvirkning af grundvand vurderes kvalitativt.
Overfladevand		> Anlæg/drift	<p>Projektet medfører hydrauliske ændringer i vandløbet, som udvides og i mosen, som vil blive tilført mere vand. Udvidelse af vandløbet betyder, at en større mængde vand kan flyde igennem. Etablering af terrænhævninger med digefunktion betyder, at vandet opmagasineres i Kagsmosen. Område ved Pilebro benyttes til oversvømmelsesareal.</p> <p>> Projektområdet vil i perioder blive oversvømmet, hvilket kan påvirke overfladevand i naturområdet. Oversvømmelser vil ske iht. et "fyldningshierarki", der gør, at vandet ledes til bestemte steder i Kagsmosen i en given rækkefølge. Nogle områder vil dermed blive oversvømmet oftere end andre. Ligeledes vil overfladevand nedstrøms projektet blive påvirket som følge af den ændrede vandhåndtering.</p>	Påvirkningen af vandforekomsternes aktuelle tilstand beskrives og vurderes delvist kvalitativt og kvantitativt
Luft og klima	X			
Luftforurening	X			
Klimapåvirkning	X			
Materielle goder		X		
Eksisterende materielle goder		> Drift	> Projektets formål er blandt andet skybrudssikring, hvilket kan bidrage til bedre beskyttelse af boliger, infrastruktur og andre materielle værdier.	Der foretages en kvalitativ vurdering på baggrund af en beskrivelse af de eksisterende

				værdier og fremtidige oversvømmelsesscenarier.
Kulturarv		X		
Arkæologisk, kulturhistoriske elementer/kulturmiljøer, arkitektoniske forhold		> Anlæg/drift	> Projektområdet er berørt fredning af Vestvolden, og ligger inden for dennes beskyttelseslinje. Der er ingen fredede eller bevaringsværdige bygninger.	Der foretages en kvalitativ vurdering af påvirkningen på fredningen og beskyttelseslinjen. Resultatet af den arkivalske kontrol beskrives.
Landskab og visuelle forhold		X		
Visuelle forhold		> Drift	> Anlægsarbejdet kan have visuelle gener for de boliger, som er beliggende syd for området og langs med Kagsåen, dog kun i kortere perioder. Projektet omfatter etablering af terrænhævninger med digefunktion op til kote 11,0, hvilket kan have en visuel påvirkning på området.	Der udføres 2 fotovisualiseringer, som anvendes til vurdering af den visuelle påvirkning af omgivelserne under driftsfasen.
Landskab		> Anlæg/drift	> Projektet omfatter etablering af terrænhævninger med digefunktion op til kote 11,0, hvilket kan have en landskabelig påvirkning.	Der foretages en kvalitativ vurdering på baggrund af beskrivelser i kommuneplaner mv. og visualiseringer.
Skygger		> Drift	> Terrænhævninger med digefunktion i op til kote 11,0 højde kan medføre skyggekast på naturområder.	Påvirkningen vurderes kvantitativt på baggrund af skyggediagrammer såfremt det vurderes nødvendigt.
Projektets sårbarhed		X		
Risiko for større natur-skabte ulykker eller katastrofer	X			

Risiko for større menneskeskabte ulykker eller katastrofer	X		Der etableres foranstaltninger der varsler om kommende mulig oversvømmelse af arealerne, således at personer ikke tager ophold i området.	Disse foranstaltninger vil blive beskrevet i projektbeskrivelsen.
Sårbarhed for påvirkninger som følge af klimaændringer/skybrud	X			
Ressourceeffektivitet	X			
Materialer og materiale-/råstofforbrug		X	> Projektet medfører forbrug af råstoffer i mindre omfang til etablering af terrænhævninger med digefunktion og bygværker.	Ressourcebehovet beskrives i projektbeskrivelsen
Affald/affaldshåndtering	X			
Indbyrdes forhold mellem miljøfaktorer samt andre projekter i området (kumulative effekter)		X		
		X	> Flere delprojekter gennemføres som en del af Harrestrup Å-systemet	Der redegøres for sammenhængen mellem de identificerede mulige effekter.

5 Overordnet miljøvurderingsmetode

For de emner, som vurderes i miljøkonsekvensrapporten, vil der blive anvendt følgende overordnede metode for vurderingerne:

- > **Ingen/ubetydelig påvirkning:** Det vurderes, at der ikke er nogen påvirkning af miljøet. *Ingen påvirkninger, eller påvirkningerne anses som så små, at der ikke skal tages højde for disse ved gennemførelse af projektet.*
- > **Lille påvirkning:** Der vurderes en påvirkning af kortere varighed, eller som vil være af lille omfang/berøre et begrænset område uden væsentlige interesser. *Afværgeforanstaltninger er ikke nødvendige.*
- > **Middel påvirkning:** Der vurderes at være en påvirkning af længere varighed eller som vil være af større omfang/berøre et større område med særlige interesser. *Afværgeforanstaltninger eller projektilpasninger overvejes.*
- > **Væsentlig påvirkning:** Der vurderes at være en irreversibel påvirkning i hele projektets levetid, i et stort område eller med væsentlige interesser. *Det vil blive vurderet, om påvirkningen kan undgås ved at ændre projektet, mindskes ved at gennemføre afværgeforanstaltninger, eller om der kan kompenseres for påvirkningen.*

Varigheden af en påvirkning, størrelsen af det påvirkede område samt, om der er tale om væsentlige interesser, vurderes individuelt for hvert miljøemne. Påvirkningen vil blive beskrevet i tekst samt i muligt omfang via illustrationer, kort mv.

Påvirkningsgraden af hvert enkelt miljøemne vil blive fastlagt ud fra ovenstående kriterier til ingen/ubetydelig, lille, middel eller væsentlig. Fokus i miljøkonsekvensrapporten vil være på de væsentligste påvirkninger, mens mindre miljøpåvirkninger kun behandles kort.

6 Miljøkonsekvensrapportens opbygning

Miljøkonsekvensrapporten opbygges med de generelle beskrivelser af projektet og miljøvurderingsmetoden og herefter beskrives selve vurderingen af projektets påvirkninger på omgivelserne.

Miljøkonsekvensrapporten indledes således med en generel introduktion og baggrund for projektet. Herefter følger et ikke-teknisk resumé, som opsummerer de vigtigste pointer fra rapporten og formidler dem på en måde, der gør det let at få overblik over projektet og rapporten – også for folk uden forhåndskendskab til de fagområder, der behandles.

Herefter følger projektbeskrivelsen, som beskriver projektet og de detaljer, som er nødvendige for vurderingen i de enkelte fagkapitler samt afgrænsning af projektområdet og de alternativer, der er vurderet. De eksisterende og fremtidige

planforhold for projektområdet gennemgås og de principper og metoder, der anvendes i vurderingen, beskrives.

I fagkapitlerne behandles de miljøemner, som er udpeget i afgrænsningen. Myndighedens afgrænsningsudtalelse sætter rammerne for den efterfølgende miljøvurdering af projektets konsekvenser.

De enkelte fagkapitler er bygget ens op. Således indeholder hvert kapitel:

- > Lovgrundlag
- > Metode, herunder afgrænsning og dokumentationsgrundlag
- > Eksisterende forhold
- > Konsekvenser i anlægsfasen
- > Konsekvenser i driftsfasen
- > Konklusion

Efter fagkapitlerne gennemgås de kumulative virkninger og indarbejdede afværgeforanstaltninger og rapporten afsluttes med en referenceliste over de anvendte kilder.

6.1 Forventet indholdsfortegnelse

Overordnet set, vil rapporten bygges op efter følgende indholdsfortegnelse:

- 1 Indledning
- 2 Ikke-teknisk resumé
- 3 Projektbeskrivelse
- 4 Planforhold
- 5 Principper og metode for miljøvurdering
- 6 Miljøemne 1: Landskab og visuelle forhold
- 7 Miljøemne 2: Rekreative interesser
- 8 Miljøemne 3: Kulturarv
- 9 Miljøemne 4: Jordforurening
- 10 Miljøemne 5: Overfladevand
- 11 Miljøemne 6: Grundvand
- 12 Miljøemne 7: Natur
- 13 Miljøemne 8: Trafik
- 14 Miljøemne 9: Støj
- 15 Kumulative virkninger
- 16 Opsamling af afværgeforanstaltninger/projektilpasninger
- 17 Referencer
- 18 Eventuelle bilag